

Habilitet for sakkyndig

Habilitet for rettsoppnevnt sakkyndig i barnevernssaker er tema for en dom i Borgarting lagmannsrett. Fylkesnemnda hadde fattet vedtak om omsorgsovertakelse av et barn. Psykolog var engasjert av barnevernstjenesten i kommunen til å utrede morens omsorgsevne og barnets omsorgsbehov i forkant av fylkesnemndas behandling. Psykologen avga sakkyndig rapport, og under fylkesnemndas behandling ga psykologen forklaring som sakkyndig vitne.

Barnets mor brakte spørsmålet om omsorgsovertagelsen inn for tingretten. Det ble i stevningen anmodet om oppnevning av ny sakkyndig for tingretten. Det fremgikk at moren ikke ønsket at den sakkyndige som var benyttet under behandlingen av saken i fylkesnemnda, skulle bli oppnevnt. Tingretten oppnevnte samme psykolog som sakkyndig for tingrettens behandling av omsorgssaken, selv om den private part hadde innsigelser mot dette. Avslutningsvis fremgår følgende i kjennelsen:

«Imidlertid finner lagmannsretten at det her foreligger inhabilitet etter domstoloven § 108. Det vil lett kunne svekke tilliten til rettens avgjørelse dersom man som sakkyndig benytter en person som i den konkrete saken har vært engasjert av den ene av partene.» ...
«Selv om foreliggende sak gjelder barnevern, hvor det normalt må kunne forutsettes at den sakkyndige gir en objektiv vurdering også når han er engasjert av barnevernstjenesten, vil det både for den avgjørelse retten skal ta, og for partenes tillit til denne, være avgjørende at det ikke kan reises tvil ved habiliteten til den som oppnevnes som rettsoppnevnt sakkyndig. Den psykolog som har vært sakkyndig utreder for barnevernstjenesten/kommunen, bør således ikke benyttes som rettsoppnevnt sakkyndig i samme sak når en av partene har reist innsigelser mot oppnevningen.»

Det er verdt å merke seg siste del av dette: «når en av partene har reist innsigelser mot oppnevningen.» Det er altså ikke et generelt hinder for å opptre som sakkyndig i retten når en i samme sak har vært barnevernets sakkyndige i fylkesnemnda. Videre er det uttalt at den som har vært sakkyndig utreder for barnevernstjenesten/kommunen, ikke «bør» benyttes. Dette har sin bakgrunn i at bestemmelsen i tvistemålsloven ikke er absolutt, da det i noen tilfeller ikke kan unngås at man benytter samme sakkyndige.

Ingvild Aubert og Eilert Ringdal